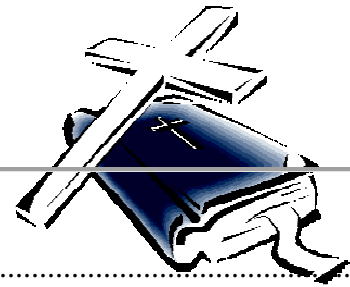

LIITTO

Sisällysluettelo:

LIITTO.....	1
LIITON HENGELLINEN MERKITYS.....	3
IHMISTEN KESKEINEN LIITTO.....	5
LIITTO IHMISEN JA JUMALAN VÄLILLÄ.....	8
LIITTOSSA PYSYMINEN.....	11
LIITTOSSA PYSYMESESTÄ SUURI PALKKA.....	12
LIITON HYLKÄÄMINEN JA RIKKOMINEN.....	13
LIITTO PAHAN KANSSA.....	18
LIITON MERKKI.....	19
LIITON VERI.....	21
LUPAUS LIITOSTA JA SEN PYSYMESESTÄ.....	23

"Herra, Israelin Jumala! Ei ole sinun kaltaistasi jumalaa, ei taivaassa eikä maan päällä. Sinä pidät voimassa liiton ja osoitat rakkautta palvelijoillesi, jotka vilpittömin sydämin elävät tahtosi mukaan. 2. Aik.6:14

Sinun liittosi on ihmeellinen, siksi minä tahdon uskollisesti pysyä siinä. Ps.119:129

Liitto tarkoittaa hengellisessä merkityksessään sitä, että Jumala haluaa ihmisen yhteyteensä. Liitto on pitävä sopimus joka sovitaan molemmin puoleisesti. Uuden testamentin valtava rakkauden osoitus Jumalalta ihmisiä kohtaan on se, että Jumala uhraisi poikansa, Jeesuksen, veren liiton merkiksi koko ihmiskunnalle. Me, jotka olemme syyllisiä rikoksistamme, tapoimme vapahtajan lyöden hänet ristille. Vapahtajan kallis sovintoveri Jeesuksessa asetettiin ainoaksi välineeksi liitolle ihmisten ja Jumalan välillä. Meidän tehtävänä on siis vain tehdä omalta puoleltamme liitto Jumalan kanssa tarttuen kiinni pelastukseen. Jumala siis tarjoaa anteeksiantoa ja armoaan omalta puoleltaan ja tekee näin kaikille ihmisille mahdolliseksi pääsyn pelastukseen ja iankaikkiseen liittoon Jumalan kanssa.

Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton välimies, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu. Sillä jos ensimmäinen liitto olisi ollut moitteeton, ei olisi etsitty sijaa toiselle. Sillä moittien heitä hän sanoo: "Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton, en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta. Sillä he eivät pysyneet minun liittossani, ja niin en minäkään heistä huolinut, sanoo Herra. Sillä tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa näiden päivien jälkeen, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän mieleensä, ja kirjoitan ne heidän sydämiinsä, ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. Ja silloin ei enää kukaan opeta kansalaistaan eikä veli veljeään sanoen: 'Tunne Herra'; sillä he kaikki, pienimmästä suurimpaan, tuntevat minut. Sillä minä annan anteeksi heidän vääryytensä enkä enää muista heidän syntejensä." Sanoessaan "uuden" hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi; mutta se, mikä vanhenee ja käy iälliseksi, on lähellä häviämistään. Olihan tosin ensimmäiselläkin liitolla jumalanpalvelussäännöt ja maallinen pyhäkkö. Sillä maja oli valmistettu niin, että siinä oli etumainen maja, jossa oli sekä lampunjalka että pöytä ja näkyleivät, ja sen nimi on "pyhä." Mutta toisen esiripun takana oli se maja, jonka nimi on "kaikkeinpyhin"; siinä oli kultainen suitsutusalttari ja liiton arkki, yltympäri kullalla päällystetty, jossa säilytettiin kultainen mannaa

sisältävä astia ja Aaronin viheriöinyt sauva ja liiton taulut, ja arkin päällä kirkkauden kerubit varjostamassa armoistuinta. Mutta näistä nyt ei ole syytä puhua kustakin erikseen. Kun nyt kaikki on näin järjestetty, menevät papit joka aika etumaiseen majaan jumalanpalvelusta toimittamaan, mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä. Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään vielä on ilmoittamatta, niin kauan kuin etumainen maja vielä seisoo. Tämä on nykyistä aikaa tarkoittava vertauskuva, ja sen mukaisesti uhrataan lahjoja ja uhreja, jotka eivät kykene tekemään täydelliseksi sitä, joka jumalanpalvelusta toimittaa, vaan jotka, niin kuin ruuat ja juomat ja erilaiset pesotkin, ovat ainoastaan lihan sääntöjä, jotka ovat voimassa uuden järjestyksen aikaan asti. Mutta kun Kristus tuli tulevaisen hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa, meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen. Sillä jos kauristen ja härkään veri ja hiehon tuhka, saastaisten päälle vihmottuna, pyhittää lihanpuhtauteen, kuinka paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntomme kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa! Ja sentähden hän on uuden liiton välimies, että, koska hänen kuolemansa on tapahtunut lunastukseksi ensimmäisen liiton aikuisista rikkomuksista, ne, jotka ovat kutsutut, saisivat luvatus iankaikkisen perinnön. Sillä missä on testamentti, siinä on sen tekijän kuolema toteennäytettävä; sillä vasta kuoleman jälkeen testamentti on pitävä, koska se ei milloinkaan ole voimassa tekijänsä eläessä. Sentähden ei myöskään ensimmäistä liittoa verettä vihitty. Sillä kun Mooses oli kaikelle kansalle julkilukenu kaikki käskyt, niinkuin ne laissa kuuluvat, otti hän vasikkain ja kauristen veren ynnä vettä ja purppuravillaa ja isopin ja vihmoi sekä itse kirjan että kaiken kansan, sanoen: "Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt." Hepr.8:6 - 9:20

- Hänen armossaan on minulle kyllin! -

LIITON HENGELLINEN MERKITYS

Hengen liitto - - - - -

2.Kor.3:6 joka myös on tehnyt meidät kykeneviksi olemaan uuden liiton palvelijoita, ei kirjaimen, vaan Hengen; sillä kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläväksi.

>> Henkeni ja sanani eivät väisty suustasi - - - - -

Jes.59:21 Ja tämä on minun liittoni heidän kanssansa, sanoo Herra: minun Henkeni, joka on sinun päälläsi, ja minun sanani, jonka minä suuhusi panen, eivät väisty sinun suustasi, eivät lastesi suusta eivätkä lastesi lasten suusta, sanoo Herra, nyt ja iankaikkisesti.

>> Liitto ilman henkeä - - - - -

Jes.30:1 Voi uppiniskaisia lapsia, sanoo Herra, jotka pitävät neuvoa, mikä ei ole minusta, ja hierovat liittoa ilman minun henkeäni, kooten syntiä synnin päälle;

Rauhan liitto - - - - -

Hes.34:25-27 Ja minä teen heidän kanssansa rauhan liiton; minä lopetan maasta pahat eläimet, niin että he asuvat turvallisesti erämaassa ja nukkuvat metsiköissä; ja minä teen siunatuiksi heidät ja kaiken, mitä minun kukkulani ympärillä on, ja vuodatan sateen ajallansa - ne ovat siunauksen sateita. Ja kedon puut kantavat hedelmänsä, ja maa antaa satonsa, ja he saavat olla turvassa maassansa. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä särjen heidän ikeensä puut ja pelastan heidät heidän orjuuttajainsa käsistä.

Job.5:17-24 Katso, autuas se ihminen, jota Jumala rankaisee! Älä siis pidä halpana Kaikkivaltiaan kuritusta. Sillä hän haavoittaa, ja hän sitoo; lyö murskaksi, mutta hänen kätensä myös parantavat. Kuudesta hädästä hän sinut pelastaa, ja seitsemässä ei onnettomuus sinua kohtaa. Nälänhädässä hän vapahtaa sinut kuolemasta ja sodassa miekan terästä. Kielen ruoskalta sinä olet turvassa, etkä pelkää, kun hävitys tulee. Hävitykselle ja kalliille ajalle sinä naurat, etkä metsän petoja pelkää. Sillä kedon kivien kanssa sinä olet liitossa, ja metsän pedot elävät rauhassa sinun kanssasi. Saat huomata, että majasi on rauhoitettu, ja kun tarkastat asuinsijaasi, et sieltä mitään kaipaa.

Ympärileikkauksen liitto - - - - -

Apt.7:8 Ja hän antoi hänelle ympärileikkauksen liiton; ja niin Aabrahamille syntyi Iisak, ja hän ympärileikkasi hänet kahdeksantena päivänä, ja Iisakille syntyi Jaakob, ja Jaakobille ne kaksitoista kantaisää.

Liiton veri - - - - -

2.kor.3:14 Mutta heidän mielensä paatuivat, sillä vielä tänäkin päivänä sama peite, vanhan liiton kirjoituksia luettaessa, pysyy poisottamatta, sillä vasta Kristuksessa se katoaa.

Hepr.9:20 "Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt."

Hepr.10:29 kuinka paljoka ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!

>> Otan pois heidän syntinsä - - - - -

Room.11:27 Ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä."

Tulet tietämään, että minä olen Herra - - - - -

Hes.16:62 Ja minä teen liittoni sinun kanssasi, ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra.

Hes.20:37-38 Minä panen teidät kulkemaan sauvan alitse ja saatan teidät liiton siteeseen. Ja minä erotan teistä ne, jotka kapinoivat minua vastaan ja luopuvat minusta: muukalaisuutensa maasta minä vien heidät pois, mutta Israelin maahan he eivät tule; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.

Lakini kirjoitan heidän sydämiinsä; olen heidän Jumalansa –

Jer.31:31–34 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra. Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: 'Tuntekaa Herra.' Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejensä.

Hepr.10:16 "Tämä on se liitto, jonka minä näiden päivien jälkeen teen heidän kanssaan", sanoo Herra: "Minä panen lakini heidän sydämiinsä ja kirjoitan ne heidän mieleensä"

Ikuinen pappeuden liitto - - - - -

3.Moos.25:12-13 Sano siis: Katso, minä teen hänen kanssansa liiton hänen menestymiseksensä. Ja se tulee hänelle ja hänen jälkeläisillensä ikuisiksi pappeuden liitoksi, koska hän kiivaili Jumalansa puolesta ja toimitti sovituksen israelilaisille."

Etsivät Herraa, Jumalaansa... Iankaikkinen liitto - - - - -

Jer.50:4-5 Niinä päivinä ja siihen aikaan, sanoo Herra, tulevat israelilaiset yhdessä Juudan miesten kanssa; he kulkevat itkien lakkaamatta ja etsivät Herraa, Jumalaansa. Siionia he kysyvät, sitä kohden ovat heidän kasvonsa käännetyt. Tulkaa! He liittyvät Herran kanssa iankaikkiseen liittoon, jota ei pidä unhotettaman.

Hyljänneet liittosi - - - - -

1.Kun.19:14 Hän vastasi: "Minä olen kiivailemalla kiivaillut Herran, Jumalan Sebaotin, puolesta. Sillä israelilaiset ovat hyljänneet sinun liittosi, hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, mutta minunkin henkeäni he väijyvät, ottaaksensa sen."

IHMISTEN KESKEINEN LIITTO

Avioliitto - - - - -

1.Moos.2:24 Siksi mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että he tulevat yhdeksi lihaksi.

5.Moos.24:4 edellinen aviomies, joka lähetti naisen pois, ei saa ottaa häntä uudelleen vaimokseen; nainen on tullut hänelle saastaiseksi, ja sellainen liitto on Herran silmissä iljetys. Älkää tahratko sellaisella synnillä maata, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa omaksenne.

Kansakuntien liittoutuma - - - - -

1.Moos.14:5 Neljäntenätoista vuotena tulivat Kedorlaomer ja hänen kanssaan liittoutuneet kuninkaat ja voittivat refalaiset Asterot-Karnaimissa, susilaiset Hamissa, emiläiset Kirjataimin tasangolla.

1.Moos.14:17 Kun Abram oli paluumatkalla lyötyään Kedorlaomerin ja hänen kanssaan liittoutuneet kuninkaat, Sodomian kuningas tuli häntä vastaan Savenlaaksoon, jota sanotaan myös Kuninkaanlaaksoksi.

Ihmisten sopimia liittoja - - - - -

1.moos.14:13 Muuan pakoon päässyt tuli kertomaan tästä heprealaiselle Abramille, joka tuolloin asui amorilaisen Mamren tammistossa. Mamre oli Eskolin ja Anerin veli, ja he olivat liitossa Abramin kanssa.

1.Moos.21:27 Sitten Abraham antoi Abimelekille lampaita, vuohia ja nautakarjaa, ja he tekivät keskenään liiton.

Joos.9:15-16 Niin Joosua takasi heille rauhan ja teki heidän kanssaan liiton, luvaten jättää heidät henkiin; ja kansan päämiehet vannovivat heille valan. Kolmen päivän kuluttua liiton solmimisesta israelilaiset saivat tietää, että vieraat olivatkin heidän naapureitaan ja asuivat aivan lähellä.

1.Sam.18:3 Ja Joonatan teki liiton Daavidin kanssa, sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.

2.Sam.3:12-13 Abner lähetti heti sananviejä Daavidin luo sanomaan: "Kenen maa tämä oikein on? Solmi kanssani liitto, niin minä autan sinua saamaan puolellesi koko Israelin." Daavid vastasi: "Hyvä on! Minä solmin kanssasi liiton, mutta vain yhdellä ehdolla: tuo luokseni Saulin tytär Mikal. Ilman häntä et saa astua kasvojeni eteen."

1.Kun.15:19 "Minun isäni ja sinun isäsi olivat keskenään liitossa. Tehkäämme mekin liitto. Tässä ovat sinulle lähettämäni lahjat, hopeaa ja kultaa. Riko se liitto, jonka olet tehnyt Israelin kuninkaan Baesan kanssa. Silloin hän lähtee ahdistamasta minua."

>> Halu tehdä liitto toisen kanssa - - - - -

1.Moos.26:28 He vastasivat: "Me olemme nähneet, että Herra on sinun kanssasi. Siksi ajattelimme, että sinun ja meidän välillämme tulisi olla valalla vahvistettu sopimus. Me haluamme tehdä liiton sinun kanssasi,

1.Moos.31:44 Tule siis, tehkäämme liitto keskenämme, ja olkoon se todistuksena meidän välillämme, minun ja sinun."

Joos.9:6-7 Sananviejät menivät Joosuan luo Gilgaliin, missä hän piti leiriä, ja sanoivat hänelle ja israelilaisille: "Olemme tulleet kaukaisesta maasta ja tahtoisimme tehdä liiton teidän kanssanne." Mutta israelilaiset sanoivat näille hivviläisille: "Ehkä te asuttekin aivan meidän lähellämme. Miten me siinä tapauksessa voisimme ryhtyä teidän kanssanne liittoon?"

Joos.9:11 Silloin meidän vanhimpamme ja kaikki maamme asukkaat sanoivat meille: "Varatkaa evästä mukaanne ja menkää tapaamaan israelilaisia. Sanokaa heille, että olemme heidän palvelijoitaan, ja pyytäkää heitä solmimaan liitto meidän kanssamme.

1.Sam.11:1-2 ryhtyi ammonilainen Nahas piirittämään Gileadin Jabesia. Silloin Jabesin miehet sanoivat Nahasille: "Solmi kanssamme liitto, niin me rupeamme sinun alamaisiksesi." Mutta ammonilainen Nahas vastasi heille: "Solmin kyllä kanssanne liiton, mutta sillä ehdolla, että saan repiä jokaiselta teistä oikean silmän ja häväästä siten koko Israelin."

>> Älä tee liittoa heidän kanssaan - - - - -

2.Moos.34:15 Älä siis tee liittoa sen maan asukkaiden kanssa, ettet luopuisi minusta, eksyisi palvelemaan heidän jumaliaan ja lankeaisi syömään niistä uhreista, joita he teurastavat omille jumalilleen.

>> Salaliitto ihmistä vastaan - - - - -

1.Sam.22:8 Siksikö te kaikki olette tehneet salaliiton minua vastaan? Kukaan ei paljastanut minulle, että poikani oli tehnyt liiton Iisain pojan kanssa. Kukaan teistä ei välittänyt minusta sen vertaa, että olisi paljastanut minulle, mitä poikani teki. Hän yllytti palvelijaani minua vastaan, ja nyt tämä väijyy minun henkeäni."

Neh.4:8 Ja he kaikki tekivät liiton keskenään käydäkseen taisteluun Jerusalemia vastaan ja tehdäkseen siellä häiriötä.

Ps.83:6 Sillä he neuvottelevat keskenään yksimielisesti, he tekevät liiton sinua vastaan:

Liitto Jumalan nimissä - - - - -

1.Sam.20:8 Näytä, että olet todella ystäväni! Olethan tehnyt kanssani liiton Herran nimessä. Mutta jos sittenkin olen syyllistynyt johonkin rikokseen, tapa sinä minut - älä jätä minua isäsi käsiin!

1.Sam.20:16 Niin Jonatan teki liiton Daavidin suvun kanssa ja sanoi: "Herra kostakoon Daavidin vihollisille!"

1.Sam.23:18 He solmivat sitten keskenään liiton Herran edessä. Daavid jäi Horesaan, mutta Jonatan palasi kotiinsa.

2.Sam.23:5 Eikö näin ole Jumalan edessä minun sukuni laita? Hän on solminut kanssani ikuisen liiton, hyvin säädetyin, kestäväin ja lujan. Mikä on minulle avuksi ja mitä toivon, sen kaiken hän sallii menestyä.

1.Aik.11:13 Myös kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan luo Hebroniin. Daavid solmi siellä heidän kanssaan liiton Herran edessä, ja he voitellivat Daavidin kuninkaaksi, niin kuin Herra oli Samuelille ilmoittamassaan sanassa käskenyt.

Poliittisia liittoja - - - - -

2.Sam.3:21 Abner sanoi Daavidille: "Minä lähden nyt ja kokoan kaikki israelilaiset sinun luoksesi, herrani ja kuninkaani. He solmivat kanssasi liiton, ja sinusta tulee

kaikkien niiden kuningas, joita tahdot hallita." Daavid saatteli Abnerin matkaan, ja hän lähti rauhassa menemään.

2.Sam.5:3 Myös kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan luo Hebroniin. Kuningas Daavid solmi siellä heidän kanssaan liiton Herran edessä, ja he voitellivat Daavidin Israelin kuninkaaksi.

1.Kun.5:12, 26 Ja Herra oli antanut Salomolle viisautta, niinkuin hän oli hänelle luvannut. Ja rauha vallitsi Hiiramin ja Salomon välillä, ja he tekivät liiton keskenänsä.

1.Kun.20:34 Ja Benhadad sanoi hänelle: "Kaupungit, jotka minun isäni otti sinun isältäsi, minä annan takaisin. Laita itsellesi katumyymälöitä Damaskoon, niinkuin minun isäni laittoi Samariaan." Ahab vastasi: "Minä päästän sinut menemään sillä välipuheella." Ja hän teki liiton hänen kanssaan ja päästi hänet menemään.

Jer.34:8-10 Sana, joka tuli Jeremialle Herralta, sen jälkeen kuin kuningas Sidkia oli tehnyt liiton kaiken kansan kanssa, joka oli Jerusalemissa, ja heille julistanut vapautuksen, että jokaisen tuli päästää vapaaksi orjansa ja orjattarensa, hebrealainen mies ja hebrealainen nainen, niin etteivät heitä orjinansa pitäisi, ei kukaan juutalaista veljeänsä. Ja sen kuulivat kaikki päämiehet ja kaikki kansa, jotka olivat menneet tähän liittoon, että jokaisen tuli päästää vapaaksi orjansa ja orjattarensa eikä enää pitää heitä orjinansa; ja he tottelivat ja päästivät heidät.

Dan.11:6 Ja vuosien kuluttua he tekevät keskenään liiton, ja Etelän kuninkaan tytär menee Pohjan kuninkaan tykö saadakseen aikaan sopimuksen. Mutta häneltä menee hänen käsivartensa voima; eikä pysy Pohjan kuningas, ei hänen käsivartensa. Ja tytär itse annetaan alttiiksi ja ne, jotka olivat hänet tuoneet, ja hänen isänsä ja se, joka häntä aikoinaan auttoi.

Papin ja seurakunnan tekemiä liittoja - - - - -

2.Kun:11:4 Seitsemäntenä vuotena pappi Joojada kutsui kaarialaisten palkkasoturien ja henkikaartin sadanpäälliköt luokseen Herran temppeliin. Hän solmi liiton heidän kanssaan ja otti heiltä valan Herran temppelissä. Sitten hän näytti sadanpäälliköille kuninkaan pojan

2.Aik.23:3 Ja koko seurakunta teki Jumalan temppelissä liiton kuninkaan kanssa. Joojada sanoi heille: "Katso, kuninkaan poika on tuleva kuninkaaksi, niinkuin Herra on puhunut Daavidin pojista.

Liiton rikkominen - - - - -

2.Aik.16:3 "Onhan liitto meidän välillämme, minun ja sinun, niinkuin oli minun isäni ja sinun isäsi välillä. Katso, minä lähetän sinulle hopeata ja kultaa; mene ja riko liittosi Baesan, Israelin kuninkaan, kanssa, että hän lähtisi pois minun kimpustani."

Ps.74:20 Tuo mies käy käsiksi niihin, jotka hänen kanssaan rauhassa elävät, hän rikkoo liittonsa.

Liitto itsensä kanssa - - - - -

Job.31:1 "Minä olen tehnyt liiton silmäini kanssa: kuinka voisinkaan katsoa neitosen puoleen!"

2.Aik.23:16 Ja Joojada teki liiton hänen itsensä, koko kansan ja kuninkaan kesken, että he olisivat Herran kansa.

LIITTO IHMISEN JA JUMALAN VÄLILLÄ

Vedenpaisumuksessa - - - - -

1.Moos.6:17-18 "Minä lähetän vedenpaisumuksen maan päälle hävittämään taivaan alta kaiken, missä on elämän henki. Kaikki on tuhoutuva maan päältä, mutta sinun kanssasi minä teen liiton. Sinun tulee mennä arkkiin ja ottaa mukaan poikasi, vaimosi ja poikiesi vaimot.

Herra teki Abramin kanssa liiton - - - - -

1.Moos.15:18 Sinä päivänä Herra teki Abramin kanssa liiton ja lupasi hänelle: "Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan Egyptin rajapurosta Eufraatin suureen virtaan saakka,

Apt.3:25 Te olette profeettain ja sen liiton lapsia, jonka Jumala teki meidän isiemme kanssa sanoen Aabrahamille: 'Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki maan sukukunnat.'

Liitto Israelin kanssa Horebilla - - - - -

2.Moos.6:2-5 Ja Jumala puhui Moosekselle ja sanoi hänelle: "Minä olen Herra. Ja minä olen ilmestynyt Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille 'Jumalana Kaikkivaltiaana', mutta nimelläni 'Herra' en minä ole tehnyt itseäni heille tunnetuksi. Ja minä tein myös liittoni heidän kanssansa, antaakseni heille Kanaanin maan, sen maan, jossa he muukalaisina asuivat. Ja nyt minä olen kuullut israelilaisten vaikeroimisen, kun egyptiläiset pitivät heitä orjantyydessä, ja olen muistanut liittoni.

2.Moos.34:27-28 Herra sanoi Moosekselle: "Kirjoita muistiin nämä käskyt, sillä ne ovat sinun ja Israelin kanssa tekemäni liiton ehdot." Mooses viipyi vuorella Herran luona neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä syömättä ja juomatta. Ja hän kirjoitti tauluihin liiton ehdot, nuo kymmenen käskyä.

5.Moos.7:2-3 Herra, meidän Jumalamme, teki liiton meidän kanssamme Hoorebilla. Herra ei tehnyt tätä liittoa meidän isiemme kanssa, vaan meidän kanssamme, jotka olemme tässä tänä päivänä, kaikkien meidän kanssamme, jotka nyt elämme.

5.Moos.28:69 Nämä ovat sen liiton ehdot, jonka Herra Horebilla tekemänsä liiton lisäksi teki Mooseksen välityksellä israelilaisten kanssa Moabin maassa.

2.Aik.5:10 Arkussa ei ollut muuta kuin ne kaksi taulua, jotka Mooses oli pannut sinne Horebin luona, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa heidän ollessaan matkalla pois Egyptistä.

Jes.49:8 Näin sanoo Herra: Otollisella ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut; minä olen valmistanut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, kohottamaan ennalleen maan, jakamaan hävitetyt perintöosat,

>> Jos pidätte minun liittoni - - - - -

2.Moos.19:5 Jos te nyt kuuntelette minua ja pidätte minun liittoni, niin te tulette olemaan kansojen joukossa minun oma kansani. Koko maailma on minun,

5.Moos.4:13 Hän ilmoitti teille liittonsa ehdot, kymmenen käskyn lain, jota teidän tulee noudattaa, ja kirjoitti käskyt kahteen kivitauluun.

5.Moos.29:1 Nämä ovat sen liiton sanat, jonka Herra käski Mooseksen tehdä israelilaisten kanssa Mooabin maassa, sen liiton lisäksi, jonka hän oli tehnyt heidän kanssaan Hoorebilla.

5.Moos.33:9 Hän sanoi vanhemmistaan: "En tunne heitä." Hän ei myöntänyt veljiään veljikseen eikä lapsiaan lapsikseen. Hän noudatti sinun käskyjäsi, piti kunniassa sinun liittosi.

2.Aik.29:10 Nyt minä aion tehdä liiton Herran, Israelin Jumalan, kanssa, että hänen vihansa hehku kääntyisi meistä pois.

Jumala muistaa tekemänsä liiton - - - - -

2.Moos.2:24-25 Ja Jumala kuuli heidän vaikeroimisensa, ja Jumala muisti liittonsa Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa. Ja Jumala katsoi israelilaisten puoleen, ja Jumala piti heistä huolta.

3.Moos.26:42 Ja silloin minä muistan liittoni Jaakobin kanssa ja muistan liittoni Iisakin kanssa ja liittoni Aabrahamin kanssa, ja minä muistan myös maan.

1.Kun.8:23 Ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala, ei ole sinun vertaistasi jumalaa, ei ylhäällä taivaassa eikä alhaalla maan päällä, sinun, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoitasi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kaikesta sydämestänsä,

Neh.9:8 Ja sinä havaitsit hänen sydämensä uskolliseksi sinua kohtaan, ja niin sinä teit hänen kanssaan liiton antaksesi hänen jälkeläisillensä kanaanilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, jebusilaisten ja girgasilaisten maan. Ja lupauksesi sinä olet täyttänyt, sillä sinä olet vanhurskas.

Ps.89:4-6 "Minä olen tehnyt liiton valittuni kanssa, olen palvelijalleni Daavidille vannonut: 'Minä vahvistan sinun jälkeläisesi ikiajoiksi ja rakennan sinulle valtaistuimen polvesta polveen'." Sela. Ja taivaat ylistävät sinun ihmeitäsi, Herra, ja pyhään seurakunta sinun uskollisuuttasi.

Ps.106:43 Monet kerrat hän pelasti heidät, mutta he olivat uppiniskaiset omassa neuvossaan ja sortuivat pahain tekojensa tähden. Mutta hän katsoi heihin heidän ahdistuksessaan, kun hän kuuli heidän valitushuutonsa. Ja hän muisti heidän hyväkseen liittonsa ja armahti heitä suuressa laupeudessaan. Ja hän salli heidän saada armon kaikilta, jotka olivat vieneet heidät vankeuteen. Pelasta meidät, Herra, meidän Jumalamme, ja kokoa meidät pakanain seasta, että me kiittäisimme sinun pyhää nimeäsi ja kerskauksemme olisi, että me sinua ylistämme.

Jer.32:40 Ja minä teen heidän kanssansa iankaikkisen liiton, niin etten käännä heistä pois, vaan teen heille hyvää; ja minä annan pelkoni heidän sydämiinsä, niin etteivät he minusta luovu.

Dan.9:4 Minä rukoilin Herraa, Jumalaani, tunnustin ja sanoin: "Oi Herra, sinä suuri ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden niille, jotka sinua rakastavat ja noudattavat sinun käskyjäsi.

Luuk.1:72 tehdäkseen laupeuden meidän isillemme ja muistaakseen pyhän liittonsa,

Sitoutua olemaan Herran omia - - - - -

2.Kun.11:17 Jojada, kansa ja kuningas tekivät liiton ja sitoutuivat aina olemaan Herran kansa.

2.Kun.23:2,3 Kuningas meni Herran temppeliin, ja hänen kanssaan menivät kaikki Juudan miehet ja kaikki Jerusalemin asukkaat, papit ja profeetat ja koko kansa, niin ylläiset kuin alhaiset. Hän luki heidän kuultensa kaiken, mitä temppelistä löytyneessä liiton kirjassa sanottiin. Sitten kuningas nousi korokkeelle ja teki Herran edessä liiton. Sen mukaan heidän tuli seurata Herraa ja kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustaan noudattaa hänen käskyjään, liitonehtojaan ja säädöksiään. Näin he täyttäsivät sen, mitä kirjassa oli liitosta sanottu. Koko kansa yhtyi tähän liittoon.

2.Aik.23:16 Ja Joojada teki liiton hänen itsensä, koko kansan ja kuninkaan kesken, että he olisivat Herran kansa.

Etsimällä Herraa koko sydäimestänsä - - - - -

2.Aik.15:12 Ja he tekivät liiton, että etsisivät Herraa, isiensä Jumalaa, kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustaan,

Tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjensä - - - - -

2.Aik.34:31 Ja kuningas asettui paikallensa ja teki Herran edessä liiton, että heidän tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjensä, todistuksiansa ja säädöksiensä kaikesta sydäimestään ja kaikesta sielustansa ja täyttää liiton sanat, jotka ovat kirjoitetut siihen kirjaan. Ja hän otti siihen liittoon kaikki, jotka olivat Jerusalemissa ja Benjaminissa. Ja Jerusalemin asukkaat tekivät, niinkuin Jumalan, heidän isiensä Jumalan, liitto vaati.

Esra 10:3 Niin tehkäämme nyt Jumalamme kanssa liitto, että me Herran neuvon mukaan ja niiden neuvon mukaan, jotka pelkäävät meidän Jumalamme käskyä, toimitamme pois kaikki ne vaimot ja heistä syntyneet lapset; tehtäköön lain mukaan.

Jumala ilmoittaa liittonsa - - - - -

Ps.25:14 Herran neuvo on tunnettu niille, jotka häntä pelkäävät, ja hän ilmoittaa heille liittonsa.

Jumala valmistaa liittoonsa - - - - -

Jes.49:8 Näin sanoo Herra: Otollisella ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut; minä olen valmistanut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, kohottamaan ennalleen maan, jakamaan hävitetyt perintöosat,

Jer.32:40 Ja minä teen heidän kanssansa iankaikkisen liiton, niin etten käänny heistä pois, vaan teen heille hyvää; ja minä annan pelkoni heidän sydämiinsä, niin etteivät he minusta luovu.

Hes.16:8 Niin minä kuljin ohitsesi ja näin sinut, ja katso, sinun aikasi oli lemmen aika. Ja minä levitin liepeeni sinun ylitsesi ja peitin häpysi. Ja minä vannoin sinulle ja menin liittoon sinun kanssasi, sanoo Herra, Herra; ja sinä tulit minun omakseni.

Hoos.2:18 Ja sinä päivänä minä teen heidän hyväksensä liiton metsän eläinten ja taivaan lintujen kanssa ja maan matelevaisten kanssa; ja jousen ja miekan ja sodan minä särjen maasta ja annan heidän asua turvassa.

Jeesus, liiton takajana - - - - -

Hepr.7:22 niin on myös se liitto parempi, jonka takaajaksi Jeesus on tullut.

Hepr.12:22–24 vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö, taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlanjoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö,

joka on kaikkien Jumala, ja täydelliseksi tulleitten vanhurskasten henkien tykö, ja uuden liiton välimiehen, Jeesusken, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

5.Moos.4:31 Sillä Herra, sinun Jumalasi, on laupias Jumala. Hän ei jätä sinua eikä hukuta sinua; hän ei unhotta sinun isiesi kanssa tekemäänsä liittoa, jonka hän on heille valalla vahvistanut.

LIITTOSSA PYSYMINEN

Pysykää uskollisesti tässä liitossa - - - - -

Ps.25:10 Kaikki Herran polut ovat armo ja totuus niille, jotka pitävät hänen liittonsa ja todistuksensa.

1.Moos.17:2-14 niin minä otan sinut liittoon kanssani ja teen suureksi sinun jälkeläistesi määrän." Abram heittäytyi kasvoilleen, ja Jumala sanoi hänelle: "Tällainen on liitto, johon minä sinut otan. Sinusta on tuleva monien kansojen kantaisä. Älköön siis nimesi enää olko Abram, vaan olkoon se Abraham*, koska minä teen sinusta kansojen paljouden isän. Minä annan sinulle paljon jälkeläisiä, ja sinusta on polveutuva kansakuntia ja kuninkaita. Minä pidän voimassa liiton sinun ja myös sinun jälkeläistesi kanssa, ikuisen liiton sukupolvesta toiseen, ja minä olen oleva sinun Jumalasi ja sinun jälkeläistesi Jumala. Minä annan sinulle ja jälkeläisillesi pysyväksi perintömaaksi koko Kanaaninmaan, jossa nyt asut muukalaisena, ja minä olen myös sinun jälkeläistesi Jumala." Jumala puhui edelleen Abrahamille: "Pysykää uskollisesti tässä liitossa, sinä ja sinun jälkeläisesi sukupolvesta toiseen. Tämä ehto teidän on täytettävä siinä liitossa, jonka olen tehnyt sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa: teidän tulee ympärileikata jokainen mies ja poikalapsi. Leikkauttakaa pois esinahkanne. Tämä on merkinä liitosta, joka on meidän välillämme, minun ja teidän. Kahdeksantena päivänä syntymästä ympärileikattakoon jokainen poikalapsi sukupolvesta toiseen. Ympärileikattakoon kaikki talossasi syntyneet orjat samoin kuin heimoosi kuulumattomat orjat, jotka itsellesi ostat, siis jokainen talossasi syntynyt tai rahalla ostamasi orja. Näin te kannatte ruumiissanne merkkiä siitä, että minun tekemäni liitto on ikuinen. Mutta jokainen ympärileikkaamaton poistettakoon kansansa parista. Hän on rikkonut liiton."

Älkää unohtako liittoa - - - - -

5.Moos.2:23-24 Pitäkää huoli siitä, ettette unohda sen liiton ehtoja, jonka Herra, teidän Jumalanne, teki teidän kanssanne, ettekä tee itsellenne jumalankuvaa, sillä sen on Herra, teidän Jumalanne, teiltä kieltänyt. Herra, teidän Jumalanne, on polttava tuli; hän on kiivas Jumala.

5.Moos.4:23 Niin varokaa, ettette unhotta Herran, teidän Jumalanne, liittoa, jonka hän on tehnyt teidän kanssanne, ettekä tee itsellenne jumalankuvaa, mitään sen muotoista kuvaa, jota Herra, sinun Jumalasi, on kieltänyt sinua tekemästä.

2.Kun.17:38 Älkää unohtako liittoa, jonka minä olen teidän kanssanne tehnyt, älkääkä palvelko muita jumalia.

Ps.44:18 Tämä kaikki on meitä kohdannut, vaikka emme ole sinua unhottaneet emmekä sinun liittoasi rikkoneet.

Noudattakaa liiton ehtoja - - - - -

5.Moos.29:9 Noudattakaa siis tämän liiton ehtoja ja eläkää niiden mukaisesti, että menestyisitte kaikissa toimissanne.

2.Kun.23:21 Kuningas antoi sitten koko kansalle tämän käskyn: "Viettäköä Herran, Jumalanne, pääsiäisjuhlaa siten kuin tähän liiton kirjaan on kirjoitettu."

Oikealla tiellä ja ovat koko sydämestään - - - - -

1.Kun.2:2-4 "Minä olen nyt menossa sitä tietä, jota meidän kaikkien on mentävä. Ole sinä luja, ole mies! Muista, mihin Herra, sinun Jumalasi, sinua velvoittaa. Kulje hänen teitään ja noudata hänen säädöksiään ja määräyksiään, hänen lakejaan ja hänen liittonsa ehtoja, jotka ovat Mooseksen laissa. Silloin menestyt kaikessa mitä teet ja kaikkialla minne käännyt, ja silloin toteutuu se, minkä Herra on minusta sanonut: 'Jos poikasi pysyvät oikealla tiellä ja ovat koko sydämestään ja sielustaan vilpittömiä minua kohtaan, Israelin valtaistuimella on aina oleva sinun sukuusi kuuluva mies.'

Älkää pitäkö ja palvelko muita jumalia - - - - -

2.Kun.17:35-36 ja tehdessään sen kanssa liiton hän jätti Jaakobin jälkeläisille tämän käskyn: "Älkää pitäkö muita jumalia. Älkää kumartako ja palvoko niitä älkääkäh uhratko niille. Herraa teidän tulee palvella, häntä, joka suurella voimallaan ja väkevällä kädellään toi teidät pois Egyptin maasta. Kumartakaa häntä ja uhratkaa hänelle.

2.Kun.17:38 Älkää unohtako liittoa, jonka minä olen teidän kanssanne tehnyt, älkääkäh palvelko muita jumalia.

Iankaikkisessa liitossa - - - - -

Hes.16:59–62 Sillä näin sanoo Herra, Herra: Minä olen tehnyt sinulle sen mukaan, kuin sinä olet tehnyt, kun olet pitänyt valan halpana ja rikkonut liiton. Mutta minä muistan liittoni, jonka tein sinun kanssasi sinun nuoruutesi päivinä, ja minä teen sinun kanssasi iankaikkisen liiton. Ja sinä muistat vaelluksesi ja häpeät, kun otat vastaan sisaresi, ne, jotka ovat sinua isommat, ynnä ne, jotka ovat sinua pienemmät, ja minä annan heidät sinulle tyttäreiksi; mutta en sinun liittosi voimasta. Ja minä teen liittoni sinun kanssasi, ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra.

Hepr.13:20-21 Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista nostanut hänet, joka iankaikkisen liiton veren kautta on se suuri lammasten paimen, meidän Herramme Jeesuksen, hän tehköön teidät kykeneviksi kaikkeen hyvään, voidaksenne toteuttaa hänen tahtonsa, ja vaikuttakoon teissä sen, mikä on hänelle otollista, Jeesuksen Kristuksen kautta; hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen.

LIITTOSSA PYSYMESESTÄ SUURI PALKKA

Herran armo pysyy - - - - -

Ps.103:18 Mutta Herran armo pysyy iankaikkisesta iankaikkiseen niille, jotka häntä pelkäävät, ja hänen vanhurskautensa lasten lapsille, niille, jotka pitävät hänen liittonsa ja muistavat hänen käskynsä ja noudattavat niitä.

Suvun siunaus -----

Ps.132:12 Jos sinun poikasi pitävät minun liittoni ja minun todistukseni, jotka minä heille opetan, niin saavat heidänkin poikansa istua sinun valtaistuimellasi iankaikkisesti."

Herran huoneessa muistomerkki ja iankaikkinen nimi - - -

Jes.56:4-7 Sillä näin sanoo Herra: Kuohituille, jotka pitävät minun sapattini ja valitsevat sen, mikä minulle otollista on, ja pysyvät minun liitossani, heille minä annan huoneessani ja muurieni sisällä muistomerkkin ja nimen, joka on poikia ja tyttäriä parempi; minä annan heille iankaikkisen nimen, joka ei häviä. Ja muukalaiset, jotka ovat liittyneet Herraan, palvelukseen häntä ja rakastaakseen Herran nimeä, ollakseen hänen palvelijoitansa, kaikki, jotka pitävät sapatin eivätkä sitä riko ja pysyvät minun liitossani, ne minä tuon pyhälle vuorelleni ja ilahutan heitä rukoushuoneessani, ja heidän polttouhrinsa ja teurasuhrinsa ovat otolliset minun alttarillani, sillä minun huoneeni on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi.

Kootaan taivaan Jumalan eteen -----

Ps.50:3-5 Meidän Jumalamme tulee eikä vaikene, hänen edellensä käy kuluttava tuli ja hänen ympärillensä väkevä myrsky. Hän kutsuu taivaat ylhäältä ja maan, tuomitakseen kansansa: "Kootkaa minun eteeni minun hurskaani, jotka uhreja uhraten ovat tehneet minun kanssani liiton."

LIITON HYLKÄMINEN JA RIKKOMINEN

Jumala ei riko koskaan liittoa -----

Tuom.2:1-2 Herran enkeli saapui Gilgalista Bokimiin ja sanoi: "Minä vein teidät pois Egyptistä ja toin teidät maahan, jonka esi-isillenne vannomallani valalla lupasin teille. Minä sanoin: 'En milloinkaan riko liittoa, jonka olen tehnyt teidän kanssanne. Te puolestanne ette saa tehdä liittoa tämän maan asukkaiden kanssa, vaan teidän on hajotettava heidän alttarinsa.' Mutta te ette totelleet minua. Miksi ette olleet kuuliaisiksi?"

Ps.89:35 En minä liittoani riko, enkä muuta sitä, mikä on minun huuliltani lähtenyt.

Jer.14:21 Älä hylkää, nimesi tähden! Älä anna kunniasi valtaistuinta häväistäväksi; muista, älä riko, liittoasi meidän kanssamme.

Hes.16:59–62 Sillä näin sanoo Herra, Herra: Minä olen tehnyt sinulle sen mukaan, kuin sinä olet tehnyt, kun olet pitänyt valan halpana ja rikkonut liiton. Mutta minä muistan liittoni, jonka tein sinun kanssasi sinun nuoruutesi päivinä, ja minä teen sinun kanssasi iankaikkisen liiton. Ja sinä muistat vaelluksesi ja häpeät, kun otat vastaan sisaresi, ne, jotka ovat sinua isommat, ynnä ne, jotka ovat sinua pienemmät, ja minä annan heidät sinulle tyttäriksi; mutta en sinun liittosi voimasta. Ja minä teen liittoni sinun kanssasi, ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra.

Sak.11:10 Ja minä otin sauvani Sulouden ja katkaisin sen purkaakseni liittoni, jonka olin tehnyt kaikkien kansojen kanssa.

5.Moos.7:9 Tietäkää siis, että vain Herra, teidän Jumalanne, on Jumala. Häneen voi luottaa, hän pitää voimassa liittonsa. Tuhansien sukupolvien ajan hän on uskollinen niille, jotka rakastavat häntä ja pitävät hänen käskynsä,

Rikkovat liiton - - - - -

5.Moos.31:16 Herra sanoi Moosekselle: "Kun sinä olet mennyt lepoon isiesi luo, tämä kansa luopuu minusta siinä maassa, johon se on päässyt, ja eksyy minulle uskottomana palvelemaan sen maan vieraita jumalia. Kun israelilaiset hylkäävät minut ja rikkovat liittoni, jonka tein heidän kanssaan,

5.Moos.31:20 Minä vien heidät nyt siihen maahan, jonka lupasin heille heidän esisilleen antamallani valalla, maahan, joka tulvii maitoa ja hunajaa. Kun he ovat syöneet itsensä kylläisiksi ja lihaviksi, he kääntyvät vieraiden jumalien puoleen ja alkavat palvella niitä. Minua he halveksivat, minun liittoni he rikkovat.

Joos.7:11 Israel on tehnyt syntiä, he ovat rikkoneet minun liittoni, jonka minä olen heille säätänyt; he ovat ottaneet sitä, mikä oli vihitty tuhon omaksi, he ovat varastaneet ja valhetelleet, he ovat panneet sen omain tavarainsa joukkoon.

Jes.33:8 Tiet ovat autioina, polulta on kulkija poissa: hän on rikkonut liiton, ylenkatsonut kaupungit, ei ole ihmistä minäkään pitänyt.

Hes.44:7 te kun olette tuoneet muukalaisia, sydämeltään ja ruumiiltaan ympärileikkaamattomia, minun pyhäkköön olemaan siellä ja häpäisemään minun temppeliäni, samalla kuin olette uhranneet minun leipääni ja rasvaa ja verta; ja niin te olette rikkoneet minun liittoni - kaikkien muitten kauhistustenne lisäksi.

Hoos.8:1 Suuhusi pasuna! Kotkan lailla Herran temppeliä vastaan - sillä he ovat rikkoneet minun liittoni, ovat luopuneet minun laistani!

Hylkäävät liiton - - - - -

1.Kun.19:10 Hän vastasi: "Hellittämättä olen taistellut puolestasi, Herra, kaikkivaltias Jumala, kun israelilaiset ovat hylänneet sinun liittosi.

2.Kun.17:15 He hylkäsivät hänen käskynsä, he luopuivat liitosta, jonka hän oli heidän isiensä kanssa tehnyt, ja liitonehdoista, jotka hän oli heille asettanut. He kulkivat turhuuksien perässä ja tulivat itse turhaakin turhemmiksi, he seurasivat ympärillään asuvia pakanakansoja, vaikka Herra oli kieltänyt heitä elämästä niiden tavoin.

2.Kun.18:12 Näin kävi siksi, että israelilaiset eivät olleet kuunnelleet Herran, Jumalansa, ääntä. He olivat hylänneet hänen liittonsa, kaikki ne käskyt, jotka Mooses, Herran palvelija, oli heille antanut. He eivät olleet kuunnelleet näitä käskyjä eivätkä olleet eläneet niiden mukaisesti.

Ps.89:40 Sinä olet purkanut palvelijasi liiton, olet häväissyt hänen kruununsa, olet heittänyt sen maahan.

Jes.24:5-6 Maa on saastunut asukkaittensa alla, sillä he ovat rikkoneet lait, muuttaneet käskyt, hyljänneet iankaikkisen liiton. Sentähden kirous kalvaa maata, ja sen asukkaat syystänsä kärsivät; sentähden maan asukkaat kuumuudesta korventuvat, ja vähän jää ihmisiä jäljelle.

Jer.22:9 Ja siihen vastataan: 'Siksi, että he hylkäsivät Herran, Jumalansa, liiton ja kumarsivat muita jumalia ja palvelivat niitä.'

Uskollisuus liitossa -----

Ps.78:37 sillä heidän sydämensä ei ollut vakaa häntä kohtaan, eivätkä he olleet uskolliset hänen liitossansa.

Hoos.6:7 mutta he ovat ihmisten tavalla rikkoneet liiton: siinä he ovat olleet minulle uskottomat.

Mal.2:10 Eikö meillä kaikilla ole sama Isä? Eikö sama Jumala ole meitä luonut? Miksi me olemme uskottomat toinen toisellemme ja rikomme isiemme liiton?

Ps.44:18 Tämä kaikki on meitä kohdannut, vaikka emme ole sinua unhottaneet emmekä sinun liittoasi rikkoneet.

Unohtavat Jumalan teot -----

Ps.78:10-11 Eivät he pitäneet Jumalan liittoa, eivät tahtoneet vaeltaa hänen lakinsa mukaan, vaan he unhottivat hänen suuret tekonsa ja hänen ihmeensä, jotka hän heille näytti.

Joudut niiden pauloihin -----

2.Moos.23:32-33 Älä tee mitään liittoa heidän ja heidän jumaliensa kanssa. He eivät saa jäädä sinun maahasi asumaan, etteivät he viettelisi sinua tekemään syntiä minua vastaan. Jos alat palvella heidän jumaliaan, joudut niiden pauloihin."

2.Moos.34:12 Varokaa tekemästä mitään liittoa sen maan asukkaiden kanssa, johon olette matkalla. Jos liittoudutte heidän kanssaan, te joudutte heidän pauloihinsa

Ps.55:21 Tuo mies käy käsiksi niihin, jotka hänen kanssaan rauhassa elävät, hän rikkoo liittonsa.

Rikotte liiton, niin minä rankaisen teitä -----

3.Moos.26:15-17 ja jos te halveksitte minun käskyjäni ja ylenkatsotte minun lakejani ettekä noudata kaikkia minun säädöksiäni, vaan rikotte liiton, niin minä rankaisen teitä. Minä lähetän teille varoitukseksi hivuttavan taudin ja kuumeen, jotka riuduttavat silmänne ja kuluttavat elinvoimanne. Te kylvätte turhaan, sillä teidän vihollisenne syövät sadon. Minä käännyin teitä vastaan, niin että viholliset lyövät teidät taistelussa. Teidän vihamiehenne hallitsevat teitä, ja lopulta te pakenette silloinkin, kun kukaan ei aja teitä takaa.

3.Moos.26:25 Minä lähetän teidän kimppuunne vihollisen kostamaan teille liiton rikkomisen, ja jos vetäydytte kaupunkeihinne, minä lähetän ruton teidän keskuuteenne ja te joudutte vihollistenne armoille.

Jer.33:20-26 "Näin sanoo Herra: Jos saatte rikotuksi minun liittoni päivän kanssa ja minun liittoni yön kanssa, niin että päivä ja yö eivät enää tule ajallansa, niin rikkoutuu myös minun liittoni palvelijani Daavidin kanssa, niin ettei hänellä enää ole poikaa, joka istuu kuninkaana hänen valtaistuimellansa, ja minun liittoni leeviläisten pappien, minun palvelijaini, kanssa. Niinkuin taivaan joukkoa ei voida lukea eikä meren hiekkaa mitata, niin monilukuisiksi minä teen palvelijani Daavidin jälkeläiset ja leeviläiset, jotka minua palvelevat." Ja Jeremialle tuli tämän Herran sana: "Etkö ole huomannut, mitä tämä kansa puhuu sanoen: 'Ne kaksi sukukuntaa, jotka Herra valitsi, hän on hyljännyt'? Ja he halveksivat minun kansaani, niinkuin se ei enää olisikaan kansa heidän silmissänsä. Näin sanoo Herra: Jos minun liittoni päivän ja yön kanssa on olematon, jos en ole säätänyt taivaan ja maan lakeja, niin minä myös hylkään Jaakobin ja palvelijani Daavidin jälkeläiset, niin etten ota hänen

jälkeläisistänsä hallitsijoita Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin jälkeläisille. Sillä minä käännän heidän kohtalonsa ja armahdan heitä."

Dan.9:27 Ja hän tekee liiton raskaaksi monille yhden vuosiviikon ajaksi, ja puoleksi vuosiviikoksi hän lakkauttaa teurasuhrin ja ruokauhrin; ja hävittäjä tulee kauhistuksen siivillä. Tämä loppuu vasta, kun säädetty tuomio vuodatetaan hävittäjän ylitse."

Hepr.10:29 kuinka paljoka ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!

Te hukutte ja tuhoudutte -----

5.Moos.8:18 vaan muista, että Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle voiman hankkia rikkautta pitääkseen liittonsa, jonka hän valalla vanhojen teki sinun isiesi kanssa, niinkuin tähän päivään saakka on tapahtunut. Mutta jos sinä unhotat Herran, sinun Jumalasi, ja seuraat muita jumalia, palvelet niitä ja kumarrat niitä, niin minä vakuutan teille tänä päivänä, että te peräti hukutte.

5.Moos.29:18 ja joka tästä liitosta välittämättä itsevarmasti ajattelee, että hänen käy hyvin, vaikka hän mielensä paaduttaen pysyykin luopumuksessaan. Hän saattaisi tuhoon teidät kaikki, niin hyvät kuin pahatkin.

5.Moos.29:21 Ja Herra erottaa hänet kaikista Israelin sukukunnista, tuottaakseen hänelle onnettomuuden, kaikki ne kiroukset, jotka sisältyvät tähän lainkirjaan kirjoitettuun liittoon.

Joos.7:15 Mutta se, jolta tavataan tuhon omaksi vihittyä, poltettakoon tulella, hän ja kaikki, mitä hänellä on, sillä hän on rikkonut Herran liiton ja tehnyt häpeällisen teon Israelissa."

1.Kun.11:11 Herra sanoi Salomolle: "Sinä et ole pitänyt kunniassa liittoani etkä määräyksiä, jotka sinulle annoin. Sen tähden minä repäisen rikki valtakuntasi ja annan sen palvelijallesi.

Dan.11:22 Ja sotajoukkojen tulva huuhtoutuu pois hänen edestänsä ja menee murskaksi, niin myös liiton ruhtinas.

Kivitettävä kuoliaaksi -----

5.Moos.17:2-5 "Jos jossakin niistä kaupungeista, jotka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille, joku mies tai nainen tekee syntiä Herraa vastaan, rikkoo hänen liittonsa ja ryhtyy vastoin hänen kieltoaan palvelemaan ja kumartamaan vieraita jumalia tai aurinkoa, kuuta tai taivaan tähtien joukkoja, teidän tulee tutkia asia tarkoin heti, kun olette saaneet siitä tiedon. Jos käy ilmi, että tällainen iljettävä teko todella on tapahtunut Israelissa, teidän on vietävä pahantekijä kaupungin portille ja kivitettävä hänet kuoliaaksi.

Herran viha syttyy -----

5.Moos.29:23-26 Silloin he kysyvät: 'Miksi Herra on kohdellut tätä maata näin? Miksi hänen vihansa hehku oli niin suuri?' Heille vastataan: 'He hylkäsivät liiton, jonka Herra, heidän isiensä Jumala, oli tehnyt heidän kanssaan, kun hän toi heidät pois Egyptistä, ja rupesivat palvelemaan ja kumartamaan vieraita jumalia, joita he eivät tunteneet ja jotka Herra on jättänyt muille kansoille. Siksi Herran viha syttyi tätä maata kohtaan, niin että hän antoi sen osaksi kaikki ne kiroukset, jotka on kirjoitettu tähän kirjaan.

Joos.23:16 Jos te rikotte liiton säädökset, jotka Herra, teidän Jumalanne, on käsenyt teidän pitää, ja ryhdytte palvelemaan ja kumartamaan muita jumalia, Herran viha syttyy teitä kohtaan, ja te häviätte pian tästä hyvästä maasta, jonka hän on teille antanut."

Tuom.2:20 Sen tähden Herra vihastui Israeliin ja sanoi: "Koska te olette rikkoneet liiton, jonka minä tein teidän isienne kanssa, ettekä ole totelleet minua,

Jer.34:11–18... Mutta jälkeinpäin he peräytyivät liitosta ja ottivat takaisin ne orjat ja orjattaret, jotka he olivat päästäneet vapaiksi, ja pakottivat heidät orjikseen ja orjattarikseen. Silloin tuli Jeremialle Herralta tämä Herran sana: "Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä tein teidän isäinne kanssa liiton silloin, kun minä vein heidät pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä, sanoen: Seitsemän vuoden kuluttua päästäkää veljenne, hebrealainen: joka on myynyt itsensä sinulle ja palvellut sinua kuusi vuotta, se päästä luotasi vapaaksi. Mutta teidän isänne eivät kuulleet minua, eivät korvaansa kallistaneet. Vaan nyt te olette kääntyneet ja tehneet teon, joka on oikea minun silmissäni, julistaessanne vapautuksen kukin lähimmäisellensä, ja olette tehneet teon, joka on oikea minun silmissäni, julistaessanne vapautuksen kukin lähimmäisillensä, ja olette tehneet liiton minun kasvojeni edessä temppelissä, joka on otettu minun nimiini. Mutta sitten te olette jälleen kääntyneet pois ja häväisseet minun nimiäni: olette ottaneet takaisin jokainen orjansa ja orjattarensa, jotka olitte päästäneet vapaiksi omiin valtoihinsa, ja olette pakottaneet heidät olemaan orjinanne ja orjattarinanne. Sentähden näin sanoo Herra: Te ette kuulleet minua ettekä julistaneetkaan vapautusta kukin veljellensä ja lähimmäisellensä; katso, minä julistan teille vapautuksen, sanoo Herra: menon miekkaan, ruttoon ja nälkään. Ja minä teen teidät kauhistukseksi kaikille valtakunnille maan päällä. Ja minä annan ne miehet, jotka ovat rikkoneet minun liittoni, jotka eivät ole pitäneet sen liiton sanoja, jonka he tekivät minun edessäni halkaisten kahtia uhrivasikan ja käyden sen puolikkaiden välitse, nämä miehet -...

Hes.17:13 Ja hän otti yhden kuninkaallisesta suvusta, teki hänen kanssansa liiton ja otti häneltä valan, mutta maan mahtavat hän vei mukanaan, että valtakunta tulisi vähäpätöiseksi eikä kohoaisi, että se pitäisi liittonsa ja liitto pysyisi. Mutta hän kapinoi häntä vastaan ja laittoi lähettiläänsä Egyptiin, että hänelle annettaisiin hevosia ja paljon väkeä. Menestyköhän se, pelastuukohan se, joka tällaista tekee? Pelastuuko se, joka liiton rikkoo? Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: sen kuninkaan asuinpaikalla, joka hänet kuninkaaksi teki, jonka valan hän on halpana pitänyt ja jonka liiton hän on rikkonut, sen luona, keskellä Baabelia, hänen totisesti on kuoltava. Ja farao suurella sotajoukollaan ja paljon vällään ei tee mitään hänen hyväkseen sodassa, kun luodaan valli ja rakennetaan saartovarusteet paljojen ihmisten hävittämiseksi. Hän piti halpana valan ja rikkoi liiton; katso, vaikka oli kättä lyönyt, hän teki kaiken tämän - ei hän pelastu. Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Niin totta kuin minä elän, niin valani, jonka hän halpana piti, ja liittoni, jonka hän rikkoi, minä annan totisesti tulla hänen päänsä päälle.

Avioliitossa hylkääminen -----

5.Moos.24:4 edellinen aviomies, joka lähetti naisen pois, ei saa ottaa häntä uudelleen vaimokseen; nainen on tullut hänelle saastaiseksi, ja sellainen liitto on Herran silmissä iljetys. Älkää tahratko sellaisella synnillä maata, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa omaksenne.

LIITTO PAHAN KANSSA

Liitto orjuuteen - - - - -

Job.40:23 Voitko onkia kourilla Leviatanin ja siimaan kietoa sen kielen? Voitko kiinnittää kaislaköyden sen kuonoon ja väkäraudalla lävistää siltä posken? Rukoileeko se sinua paljon, tahi puhutteleeko se sinua lempeästi? Tekeekö se liiton sinun kanssasi, että saisit sen olemaan orjanasi ainaisesti? Voitko leikkiä sillä niinkuin lintusella tahi sitoa sen tyttöjesi pidellä?

Gal.4:24 Tämä on kuvannollista puhetta; nämä naiset ovat kaksi liittoa: toinen on Siinain vuorelta, joka synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar;

Liitto epäjumaliin - - - - -

Hoos.4:7 Efraim on liitossa epäjumalain kanssa - anna hänen olla.

Jumalattoman liitto - - - - -

Ps.50:16 Mutta jumalattomalle Jumala sanoo: "Mikä sinä olet puhumaan minun käskyistäni ja ottamaan minun liittoni suuhusi?"

Dan.11:28-30 Silloin hän palaa maahansa paljoine tavaroineen, miettien hankkeita pyhää liittoa vastaan; hän toteuttaa ne ja palaa maahansa. Määräaikana hän hyökkää jälleen Etelämaahan, mutta tällä viimeisellä retkellä ei käy niinkuin ensimmäisellä. Häntä vastaan hyökkäävät kittiläisten laivat, ja hän menettää rohkeutensa, kääntyy takaisin ja purkaa kiukkunsa pyhää liittoa vastaan. Kotiin palattuaan hän suo huomiota niille, jotka hylkäävät pyhän liiton.

Hoos.10:4 He puheita pitävät, väärin vannovat, liittoja tekevät; mutta tuomio versoo kuin koiruoho pellon vaosta.

Hoos.12:2 Efraim tavoittelee tuulta, ajaa takaa itätuulta ja kartuttaa kaiken aikaa valhetta ja hävitystä; tehdään liittoja Assurin kanssa, ja viedään öljyä Egyptiin.

Vieraan naisen kanssa - - - - -

Sananl.2:9-17 Silloin ymmärrät vanhurskauden ja oikeuden ja vilpittömyyden - hyvyyden tien kaiken; sillä viisaus tulee sydämeesi, ja tieto tulee sielullesi suloiseksi, taidollisuus on sinua varjeleva ja ymmärrys suojeleva sinut. Se pelastaa sinut pahojen tiestä, miehestä, joka kavalasti puhuu; niistä, jotka ovat hyljänneet oikeat polut vaeltaaksensa pimeyden teitä; niistä, jotka iloitsevat pahanteosta, riemuitsevat häijyystä kavaluudesta, joiden polut ovat mutkaiset ja jotka joutuvat väärään teillensä. - Se pelastaa sinut irstaasta naisesta, vieraasta vaimosta, joka sanoillansa liehakoitsee, joka on hyljännyt nuoruutensa ystävän ja unhottanut Jumalansa liiton.

Liitto kuoleman kanssa - - - - -

Jes.28:15 Koska te sanotte: "Me olemme tehneet liiton kuoleman kanssa ja tuonelan kanssa sopimuksen; tulkoon vitsaus kuin tulva, ei se meitä saavuta, sillä me olemme tehneet valheen turvaksemme ja piiloutuneet petokseen" –

Jes.28:18 Teidän liittonne kuoleman kanssa pyyhkäistään pois, ja teidän sopimuksenne tuonelan kanssa ei kestä; kun vitsaus tulee niinkuin tulva, niin se teidät maahan tallaa.

Takaisin pahoihin tekoihin - - - - -

Jer.11:6-12 Ja Herra sanoi minulle: "Julista kaikki nämä sanat Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla ja sano: Kuulkaa tämän liiton sanat ja noudattakaa niitä. Sillä minä varoittamalla varoitin teidän isiänne silloin, kun minä johdatin heidät pois Egyptin maasta, ja olen varoittanut varhaisesta alkaen tähän päivään saakka sanoen: 'Kuulkaa minun ääntäni.' Mutta he eivät kuulleet eivätkä korvaansa kallistaneet, vaan vaelsivat kukin pahan sydämensä paatumuksessa. Niin minä tuotin heidän päällensä kaikki tämän liiton sanat, joita minä olin käskenyt heidän noudattaa, mutta joita he eivät noudattaneet." Ja Herra sanoi minulle: "Juudan miesten ja Jerusalemin asukasten keskuudessa on salaliitto. He ovat kääntyneet takaisin ensimmäisten esi-isänsä pahoihin tekoihin, niiden, jotka eivät tahtoneet kuulla minun sanojani, ja he ovat seuranneet muita jumalia ja palvelleet niitä. Israelin heimo ja Juudan heimo ovat rikkoneet minun liittoni, jonka minä tein heidän isiensä kanssa. Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä tuotan heille onnettomuuden, josta heillä ei ole pääsyä; ja kun he minua huutavat, en minä kuule heitä. Ja jos Juudan kaupungit ja Jerusalemin asukkaat menevät ja huutavat niitä jumalia, joille he ovat uhreja polttaneet, niin ne eivät heitä pelasta heidän onnettomuutensa aikana.

LIITON MERKKI

Vedenpaisumuksessa - - - - -

1.Moos.9:9-17 "Minä teen liiton teidän ja teidän jälkeläistenne kanssa, kaikkien elävien olentojen kanssa, jotka ovat teidän kanssanne maan päällä, lintujen, karjaeläinten ja kaikkien villieläintenkin kanssa, kaikkien niiden kanssa, jotka tulivat arkista ulos. Minä teen liiton ja annan teille lupaukseni: koskaan enää ei vedenpaisumus tuhoa kaikkea elävää, se ei koskaan enää hävitä maata." Jumala sanoi vielä: "Tämä on merkinä liitosta, jonka minä teen teidän sekä kaikkien maan päällä elävien olentojen kanssa kaikkiin tuleviin sukupolviin asti: minä asetan kaareni pilviin, ja se on oleva merkinä minun ja maan välisestä liitosta. Kun annan pilvien nousta taivaalle ja sateenkaari näkyy pilvissä, muistan liiton, jonka olen tehnyt kaikkien elävien olentojen, kaiken elollisen kanssa: vedet eivät enää koskaan paisu tuhotulvaksi hukuttamaan kaikkea elävää. Kaari näkyy pilvissä, ja kun minä sen näen, muistan ikuisen liiton, jonka olen tehnyt kaikkien elävien olentojen, kaikkien maan päällä elävien kanssa." Ja Jumala sanoi vielä Nooalle: "Tämä on sen liiton merkki, jonka minä teen kaikkien maan päällä elävien kanssa."

Liiton veri - - - - -

2.Moos.24:7-8 Sitten hän otti liiton kirjan ja luki sen kansan kuullen, ja kansa sanoi: "Me teemme kuuliaisesti kaiken, mitä Herra on käskenyt." Mooses otti veren, vihmoi sillä kansaa ja sanoi: "Tämä on sen liiton veri, jonka Herra nyt tekee teidän kanssanne näillä ehdoilla."

Sak.9:9-11 Iloitse suuresti, tytär Siion, riemuitse, tytär Jerusalem, sillä sinun kuninkaasi tulee sinulle! Vanhurskas ja auttaja hän on, on nöyrä ja ratsastaa aasilla, aasintamman varsalla. Ja minä hävitän vaunut Efraimista ja hevoset Jerusalemista. Sodan jousi hävitetään, ja hän julistaa rauhan kansoille. Ja hänen hallituksensa ulottuu merestä mereen, Eufrat-virrasta hamaan maan ääriin. Ja myös sinun vankisi

minä sinun liittosi veren tähden päästän pois vedettömästä kuopasta. Tulkaa takaisin varustukseen, te vangit, joilla on toivo; myös tänä päivänä minä julistan: kaksin verroin minä sinulle korvaan.

Liiton arkki - - - - -

2.Moos.25:21 Aseta kansi arkun päälle pantuasi arkuun ne liiton todistuskappaleet, jotka minä sinulle annan.

2.Aik.6:11 Ja minä olen sijoittanut siihen arkin, jossa on se Herran liitto, minkä hän teki israelilaisten kanssa."

Ilm.11:19 Ja Jumalan temppeli taivaassa aukeni, ja hänen liittonsa arkki näkyi hänen temppelissään, ja tuli salamoita ja ääniä ja ukkosenjylinää ja maanjäristystä ja suuria rakeita.

1.Kun.8:21 Sinne olen tehnyt paikan Herran arkulle ja sen liiton tauluille, jonka hän teki isiemme kanssa tuodessaan heidät pois Egyptin maasta."

Sapatti liitonmerkinä - - - - -

2.Moos.31:13 "Pitäkää kunniassa sapatti ja määräykset, jotka olen siitä antanut, sillä sapatti on sukupolvesta toiseen oleva merkinä liitosta, jonka minä olen teidän kanssanne tehnyt. Siitä muistatte, että minä, Herra, olen erottanut teidät omaksi kansakseni.

2.Moos.31:16-17 Ja pitäkööt israelilaiset sapatin, niin että he viettävät sapattia sukupolvesta sukupolveen ikuisena liittona. Se on oleva ikuinen merkki minun ja israelilaisten välillä; sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi ja hengähti."

Suola liiton merkinä - - - - -

3.Moos.2:13 "Mausta suolalla jokainen ruokauhrilahjasi. Älä jätä suolaa pois, sillä suola on Jumalan liiton merkki. Uhraa siis suolaa kaikkien uhrilahjosi mukana.

Leipä liiton merkinä - - - - -

3.Moos.24:8 Papin tulee joka sapatti asettaa leivät paikoilleen Herran eteen; se on liittoon kuuluva ikuinen velvollisuus, joka israelilaisten on täytettävä

Liiton kivitaulut - laintaulut - - - - -

5.Moos.9:9 Kun olin noussut vuorelle ottamaan vastaan kivitaulut, sen liiton taulut, jonka Herra teki teidän kanssanne, viivyin vuorella neljäkymmentä päivää ja yötä syömättä ja juomatta.

Joos.24:25 Joosua vahvisti Sikemissä kansan päätöksen palvella Herraa ja julisti kansalle tämän liiton lait ja säädökset.

Jer.11:2-3 "Kuulkaa tämän liiton sanat ja puhukaa ne Juudan miehille ja Jerusalemin asukkaille; sano heille: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Kirottu olkoon se mies, joka ei kuule tämän liiton sanoja,

1.Kun.8:9 Arkussa ei ollut muuta kuin ne kaksi kivitaulua, jotka Mooses talletti sinne Horebin luona, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa heidän ollessaan matkalla pois Egyptistä.

Henkeni pysyy teidän kanssanne - - - - -

Hagg.2:5 Sen liiton sana, jonka minä tein teidän kanssanne, kun te läksitte Egyptistä, ja minun Henkeni pysyy teidän keskellänne. Älkää peljätkö.

Jeesus liiton merkinä - - - - -

Jes.42:1-7 Katso, minun palvelijani, jota minä tuen, minun valittuni, johon minun sieluni mielistyi. Minä olen pannut Henkeni häneen, hän levittää kansakuntiin oikeuden. Ei hän huuda eikä korota ääntään, ei anna sen kuulua kaduilla. Särjettyä ruokoa hän ei muserra, ja suitsevaista kynttilänsydäntä hän ei sammuta. Hän levittää oikeutta uskollisesti. Hän itse ei sammu eikä murru, kunnes on saattanut oikeuden maan päälle, ja merensaaret odottavat hänen opetustansa. Näin sanoo Jumala, Herra, joka on luonut taivaan ja levittänyt sen, joka on tehnyt maan laveuden ja mitä siinä kasvaa, antanut henkäyksensä kansalle, joka siinä on, ja hengen niille, jotka siellä vaeltavat: Minä, Herra, olen vanhurskaudessa kutsunut sinut, olen tarttunut sinun käteesi, varjellut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, pakanoille valkeudeksi, avaamaan sokeat silmät, päästämään sidotut vankeudesta, pimeydessä istuvat vankihuoneesta.

Sak.9:9-11 Iloitse suuresti, tytär Siion, riemuitse, tytär Jerusalemi, sillä sinun kuninkaasi tulee sinulle! Vanhurskas ja auttaja hän on, on nöyrä ja ratsastaa aasilla, aasintamman varsalla. Ja minä hävitän vaunut Efraimista ja hevoset Jerusalemistä. Sodan jousi hävitetään, ja hän julistaa rauhan kansoille. Ja hänen hallituksensa ulottuu merestä mereen, Eufrat-virrasta hamaan maan ääriin. Ja myös sinun vankisi minä sinun liittosi veren tähden päästän pois vedettömästä kuopasta. Tulkaa takaisin varustukseen, te vangit, joilla on toivo; myös tänä päivänä minä julistan: kaksin verroin minä sinulle korvaan.

Hepr.12:22-24 vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö, taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlejoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydellisiksi tulleitten vanhurskasten henkien tykö, ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

>> Lupauksen liitto - - - - -

Ef.2:12-13

että te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisoikeutta ja vieraat lupauksen liitoille, ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa; mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.

LIITON VERI

Jumalan säätämys - - - - -

Hepr.9:22 Lain mukaan melkein kaikki puhdistetaan verellä, eikä anteeksianto ole mahdollinen, ellei vuodateta uhrivertä.

2.Moos.24:7-8 Sitten hän otti liiton kirjan ja luki sen kansan kuullen, ja kansa sanoi: "Me teemme kuuliaisesti kaiken, mitä Herra on käskenyt." Mooses otti veren, vihmoi sillä kansaa ja sanoi: "Tämä on sen liiton veri, jonka Herra nyt tekee teidän kansanne näillä ehdoilla."

Hepr.8:20 "Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt."

Syntien anteeksi antamiseksi - - - - -

Matt.26:28 sillä tämä on minun vereni, liiton veri, joka monen edestä vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi.

Vuodatetaan monen edestä - - - - -

Mark.14:24 Ja hän sanoi heille: "Tämä on minun vereni, liiton veri, joka vuodatetaan monen edestä.

Uusi liitto veressäni - - - - -

Luuk.22:20 Samoin myös maljan, aterian jälkeen, ja sanoi: "Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan.

1.kor.11:25 Samoin hän otti myös maljan aterian jälkeen ja sanoi: "Tämä malja on uusi liitto minun veressäni; niin usein kuin te juotte, tehkää se minun muistokseni." Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, te julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kuin hän tulee.

Ef.2:12-13 että te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisoikeutta ja vieraat lupauksen liitoille, ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa; mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.

Liiton veren arvo - - - - -

Hepr.10:29 kuinka paljoa ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!

Hepr.13:20-21 Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista nostanut hänet, joka iankaikkisen liiton veren kautta on se suuri lammasten paimen, meidän Herramme Jeesuksen, hän tehkään teidät kykeneviksi kaikkeen hyvään, voidaksenne toteuttaa hänen tahtonsa, ja vaikuttakoon teissä sen, mikä on hänelle otollista, Jeesuksen Kristuksen kautta; hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen.

Vihmontaveri - - - - -

Hepr.12:22–24 vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö, taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlejoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydellisiksi tulleitten vanhurskasten henkien tykö, ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

LUPAUS LIITOSTA JA SEN PYSYMISESTÄ

Saara synnyttää sinulle pojan - - - - -

1.Moos.17:19-21 Jumala sanoi: "Vaimosi Saara synnyttää sinulle pojan, ja sinun tulee antaa hänelle nimeksi Iisak*. Minä pidän voimassa liiton myös hänen kanssaan, ja se pysyy ikuisesti voimassa hänen jälkeläistensäkin kanssa. Ja minä toteutan myös sen, mitä pyysit Ismaelin puolesta. Minä siunaan häntä, teen hänet hedelmälliseksi ja annan hänelle suuren joukon jälkeläisiä. Hänestä tulee kahdentoista ruhtinaan isä, ja minä teen hänestä suuren kansan. Mutta minun liittoni jatkuu Iisakin kanssa, jonka Saara synnyttää ensi vuonna tähän aikaan."

Liiton kautta huolenpitoon ja armahdukseen - - - - -

2.Moos.2:24-25 Ja Jumala kuuli heidän vaikeroimisensa, ja Jumala muisti liittonsa Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa. Ja Jumala katsoi israelilaisten puoleen, ja Jumala piti heistä huolta.

2.Kun.13:23 Mutta Herra armahti israelilaisia ja osoitti heille laupeutensa. Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa tekemänsä liiton tähden hän ei tahtonut tuhota heitä. Hän kääntyi heidän puoleensa eikä vielä silloin heittänyt heitä pois kasvojensa edestä.

2.Aik.6:14 ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala, ei ole sinun vertaistasi Jumalaa, ei taivaassa eikä maan päällä, sinun, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoitasi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kaikesta sydämestänsä.

2.Aik.21:7 Mutta Herra ei tahtonut tuhota Daavidin sukua, koska hän oli tehnyt liiton Daavidin kanssa ja koska hän oli luvannut antaa hänelle ja hänen pojillensa lampun ainiaaksi.

Jes.61:7-8 Häpeänne hyvitetään teille kaksin kerroin, ja pilkatut saavat riemuita osastansa. Niin he saavat kaksinkertaisen perinnön maassansa; heillä on oleva iankaikkinen ilo. Sillä minä, Herra, rakastan oikeutta, vihaan vääryyttä ja ryöstöä; ja minä annan heille palkan uskollisesti ja teen heidän kanssansa iankaikkisen liiton.

Liitto niille, jotka rakastavat ja noudattavat lakiasi - - - - -

Neh.1:5 Minä sanoin: "Oi Herra, taivaan Jumala, sinä suuri ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden niille, jotka sinua rakastavat ja noudattavat sinun käskyjäsi,

Neh.9:32 Ja nyt, Jumalamme, sinä suuri, väkevä ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden: älä katso vähäksi kaikkea sitä vaivaa, joka on kohdannut meitä, meidän kuninkaitamme, päämiehiämme, pappejamme, profeettojamme, isiämme ja koko sinun kansaasi, Assurin kuningasten ajoista aina tähän päivään saakka.

Ps.111:5 Hän antaa ruuan pelkääväisillensä, hän muistaa liittonsa iankaikkisesti.

Jes.55:3 Kallistakaa korvanne ja tulkaa minun tyköni; kuulkaa, niin teidän sielunne saa elää. Ja minä teen teidän kanssanne iankaikkisen liiton, annan lujat Daavidin armot.

Room.9:4 ovat israelilaisia; heidän on lapseus ja kirkkaus ja liitot ja lain antaminen ja jumalanpalvelus ja lupaukset;

Ihmeteot - - - - -

2.Moos.34:10 Herra sanoi: "Minä teen liiton, ja sinun kansasi saa nähdä ihmeitä, joita ei koskaan ennen ole tapahtunut missään maan päällä eikä minkään muun kansan keskuudessa.

Olen teidän Jumalanne - - - - -

3.Moos.26:9-13 Ja minä käännyn teidän puoleenne ja teen teidät hedelmällisiksi ja annan teidän lisääntyä ja pidän liittoni teidän kanssanne. Ja te saatte syödä vanhaa, viime vuoden satoa, ja te joudutte viemään vanhan pois uuden tieltä. Ja minä panen asumukseni teidän keskellenne enkä viero teitä. Ja minä vaellan teidän keskellänne ja olen teidän Jumalanne, ja te olette minun kansani. Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta, olemasta heidän orjinansa; ja minä mursin rikki teidän ikeenne puut ja annoin teidän kulkea pää pystyssä.

3.Moos.26:44-46 Mutta vaikka he ovat vihollismaassa, minä en hylkää heitä enkä vihastu heihin niin, että tekisin heistä lopun ja rikkoisin liiton, joka on välillämme, sillä minä olen Herra, heidän Jumalansa. Minä muistan heitä ja liittoa, jonka tein heidän esi-isiensä kanssa, kun toin heidät kaikkien kansojen nähden pois Egyptistä ja osoitin olevani heidän Jumalansa. Minä olen Herra." Nämä ovat ne käskyt, lait ja opetukset, jotka Herra Siinainvuorella ilmoitti Moosekselle asettaen ne israelilaisten kanssa solmimansa liiton ehdoiksi

Ikuinen ja luja liitto - - - - -

4.Moos.25:12-13 Sano hänelle, että minä teen hänen kanssaan liiton ja annan hänen menestyä. Tämän liiton nojalla hän ja hänen jälkeläisensä saavat ikuisesti olla pappeja, koska hän kiivaili Jumalansa puolesta ja näin sovitti israelilaisten synnin."

5.Moos.7:9 Tietäkää siis, että vain Herra, teidän Jumalanne, on Jumala. Häneen voi luottaa, hän pitää voimassa liittonsa. Tuhansien sukupolvien ajan hän on uskollinen niille, jotka rakastavat häntä ja pitävät hänen käskynsä,

5.Moos.7:12 "Jos te tottelette näitä käskyjä ja noudatatte niitä, niin Herra, teidän Jumalanne, osoittaa teille uskollisuutensa ja pitää voimassa liittonsa, kuten hän on vannonut teidän esi-isillenne.

1.Sam.20:42 Jonatan sanoi Daavidille: "Mene rauhassa! Me olemme vannoneet toisillemme ystävyyttä Herran nimessä. Niin kuin silloin lausuimme, Herra on oleva liiton ikuisena todistajana sekä meidän että meidän jälkeläistemme välillä."

1.Kun8:22-23 Salomo seisoi Herran alttarin äärellä koko Israelin seurakunnan edessä. Hän kohotti kätensä taivasta kohti ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala! Ei ole sinun kaltaistasi jumalaa, ei ylhäällä taivaassa eikä alhaalla maan päällä. Sinä pidät voimassa liiton ja osoitat rakkautta palvelijoillesi, jotka vilpittömin sydämin elävät tahtosi mukaan.

Ps.89:29 Minä säilytän armoni hänelle iankaikkisesti, ja minun liittoni hänen kanssaan on luja.

Ps.105:8-9 Hän muistaa liittonsa iankaikkisesti, säätämänsä sanan hamaan tuhansiin polviin, liittonsa, jonka hän teki Aabrahamin kanssa, ja Iisakille vannomansa valan. Hän vahvisti sen käskyksi Jaakobille, Israelille iankaikkiseksi liitoksi.

Ps.111:9 Hän lähetti kansallensa lunastuksen, säati liittonsa ikuisiksi ajoiksi; pyhä ja peljättävä on hänen nimensä.

Valalla vahvistettu liitto - - - - -

5.Moos.4:31 Sillä Herra, sinun Jumalasi, on laupias Jumala. Hän ei jätä sinua eikä hukuta sinua; hän ei unhota sinun isiesi kanssa tekemänsä liittoa, jonka hän on heille valalla vahvistanut.

Hepr.7:22 niin on myös se liitto parempi, jonka takaajaksi Jeesus on tullut.

Liitto kaikkien kanssa - - - - -

5.Moos.5:2-3 "Herra, meidän Jumalamme, teki meidän kanssamme liiton Horebilla. Hän ei tehnyt tätä liittoa vain meidän isiemme kanssa, vaan myös meidän kanssamme, kaikkien meidän, jotka nyt olemme elossa ja täällä.

5.Moos.29:11-14 Te olette täällä astuaksenne Herran, Jumalanne, liittoon, jonka hän tänään solmii kanssanne, ja sitoutuaksenne noudattamaan sen velvoitteita. Hän korottaa teidät omaksi kansakseen ja on oleva teidän Jumalanne, kuten hän on luvannut teille ja valallaan vannonut esi-isillenne Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille. Mutta tätä liittoa ja sopimusta ei tehdä vain teidän kanssanne. Se tehdään paitsi kaikkien meidän kanssamme, jotka nyt seisomme tässä Herran, Jumalamme, edessä, myös niiden kanssa, jotka tulevat meidän jälkeemme.

Muistakaa aina liitto - - - - -

1.Aik.16:15-17 Muistakaa aina hänen liittonsa, tuhansille sukupolville annettu lupaus, liitto, jonka hän teki Abrahamin kanssa, vala, jonka hän vannoi Iisakille. Hän vahvisti sen ohjeeksi Jaakobille, teki Israelin kanssa ikuisen liiton.

Uusi liitto ilmoitettiin - - - - -

Jer.31:31-33 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra. Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.

Mal.3:1 Katso, minä lähetän sanansaattajani, ja hän on valmistava tien minun eteeni. Ja äkisti on tuleva temppeliinsä Herra, jota te etsitte, ja liiton enkeli, jota te halajatte. Katso, hän tulee, sanoo Herra Sebaot.

Ef.2:12-13 että te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisyhteisyyttä ja vieraat lupauksen liitoille, ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa; mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.

Minun liittoni oli elämä ja rauha - - - - -

Mal.2:4-8 Ja te tulette tietämään, että minä olen lähettänyt teille tämän käskyn, jotta minun liittoni Leevin kanssa pysyisi, sanoo Herra Sebaot. Minun liittoni hänen kanssansa oli elämä ja rauha, ja minä annoin sen hänelle peloksi; ja hän pelkäsi minua, vapisi minun nimeni edessä. Oikea opetus oli hänen suussansa, eikä vääryyttä tavattu hänen huuliltansa. Rauhassa ja vakaasti hän vaelsi minun kanssani, ja monet hän käänsi pois pahoista töistä. Sillä papin huulten pitää tallettaman tieto, ja hänen suustansa etsitään opetus; sillä hän on Herran Sebaotin sanansaattaja. Mutta te olette poikenneet tieltä, olette opetuksellanne saattaneet monet kompastumaan, olette turmelleet Leevin liiton, sanoo Herra Sebaot.